EUROOPA PARLAMENT 2014–2019

Istungidokument

20.5.2015

B8-0465/2015 }
B8-0466/2015 }
B8-0467/2015 }
B8-0468/2015 }
B8-0471/2015 }
B8-0474/2015 }
B8-0478/2015 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 135 lõikele 5 ja artikli 123 lõikele 4,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:
ECR (B8-0465/2015)
EFDD (B8-0466/2015)
Verts/ALE (B8-0467/2015)
ALDE (B8-0468/2015)
GUE/NGL (B8-0471/2015)
PPE (B8-0474/2015)
S&D (B8-0478/2015)

Zimbabwe ja inimõiguste kaitsja Itai Dzamara juhtumi kohta
(2015/2710(RSP))

Cristian Dan Preda, Michael Gahler, Elmar Brok, David McAllister, Claude Rolin, Bogdan Brunon Wenta, Jiří Pospíšil, Marijana Petir, Davor Ivo Stier, Therese Comodini Cachia, Andrej Plenković, Csaba Sógor, Franck Proust, Giovanni La Via, Tomáš Zdechovský, Eduard Kukan, József Nagy, Ivan Štefanec, Tunne Kelam, Monica Macovei, Pavel Svoboda, Jeroen Lenaers,

Dubravka Šuica, Michaela Šojdrová, Jaromír Štětina, Brian Hayes, Roberta Metsola, Ramona Nicole Mănescu, Tadeusz Zwiefka, Kinga Gál, Joachim Zeller, László Tőkés, Seán Kelly, Stanislav Polčák, Ivana Maletić, Andrzej Grzyb, Barbara Kudrycka, Elisabetta Gardini
fraktsiooni PPE nimel
Josef Weidenholzer, Victor Boştinaru, Richard Howitt, Norbert Neuser, Elena Valenciano, Ana Gomes, Pier Antonio Panzeri, Liisa Jaakonsaari, Kati Piri, David Martin, Agnes Jongerius, Jude Kirton-Darling, Miriam Dalli, Krystyna Łybacka, Viorica Dăncilă, Victor Negrescu, Tibor Szanyi, Theresa Griffin, Michela Giuffrida, Siôn Simon, Doru-Claudian Frunzulică, Hugues Bayet, Miroslav Poche, Zigmantas Balčytis, Vilija Blinkevičiūtė, Nicola Danti, Sergio Gutiérrez Prieto, Nicola Caputo, Neena Gill, Marlene Mizzi, Biljana Borzan, Momchil Nekov, Enrico Gasbarra, Marc Tarabella, Alessia Maria Mosca, Nikos Androulakis, Demetris Papadakis, Arne Lietz, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, José Blanco López, Isabella De Monte, Tonino Picula, Goffredo Maria Bettini, Eric Andrieu, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Eider Gardiazabal Rubial, Jonás Fernández, Damiano Zoffoli, Kashetu Kyenge, Javi López, Afzal Khan, Jeppe Kofod, Julie Ward, Carlos Zorrinho, Louis-Joseph Manscour, Soraya Post, Andi Cristea
fraktsiooni S&D nimel
Geoffrey Van Orden, Charles Tannock, Mark Demesmaeker, Hans-Olaf Henkel, Ryszard Czarnecki, Anna Elżbieta Fotyga
fraktsiooni ECR nimel
Catherine Bearder, Philippe De Backer, Louis Michel, Ramon Tremosa i Balcells, Pavel Telička, Martina Dlabajová, Hilde Vautmans, Juan Carlos Girauta Vidal, Marietje Schaake, Ilhan Kyuchyuk, Fernando Maura Barandiarán, Gérard Deprez, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Ivan Jakovčić, Filiz Hyusmenova, Ivo Vajgl, Petr Ježek, José Inácio Faria, Fredrick Federley, Antanas Guoga, Beatriz Becerra Basterrechea, Alexander Graf Lambsdorff, Javier Nart, Frédérique Ries, Jozo Radoš, Izaskun Bilbao Barandica, Yana Toom, Nathalie Griesbeck, Marielle de Sarnez, Dita Charanzová, Urmas Paet, Johannes Cornelis van Baalen, Hannu Takkula
fraktsiooni ALDE nimel
Marie-Christine Vergiat
fraktsiooni GUE/NGL nimel
Judith Sargentini, Maria Heubuch, Heidi Hautala, Barbara Lochbihler, Ernest Urtasun, Bodil Ceballos, Igor Šoltes, Michèle Rivasi
fraktsiooni Verts/ALE nimel
Fabio Massimo Castaldo, Dario Tamburrano, Ignazio Corrao
fraktsiooni EFDD nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Zimbabwe ja inimõiguste kaitsja Itai Dzamara juhtumi kohta
(2015/2710(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Zimbabwe kohta, eelkõige 7. veebruari 2013. aasta resolutsiooni[1],

– võttes arvesse 11. märtsi 2015. aasta ja 9. aprilli 2015. aasta kohalikke ELi avaldusi Itai Dzamara röövimise kohta,

– võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 19. veebruaril 2014 ELi nimel tehtud avaldust ELi ja Zimbabwe suhete läbivaatamise kohta,

– võttes arvesse nõukogu 17. veebruari 2014. aasta otsust 2014/98/ÜVJP[2] ja 19. veebruari 2015. aasta otsust 2015/277/ÜVJP[3], millega muudeti otsust 2011/101/ÜVJP Zimbabwe vastu suunatud piiravate meetmete kohta,

– võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo (OHCHR) esindaja 18. jaanuari 2013. aasta avaldust inimõiguste kaitsjate vastu suunatud hiljutiste valimiseelsete rünnakute kohta,

– võttes arvesse kolme peamise erakonna (ZANU PF, MDC-T ja MDC) vahel 2008. aastal sõlmitud üldist poliitilist kokkulepet,

– võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu 23. juuli 2012. aasta järeldusi Zimbabwe kohta ning nõukogu 27. veebruari 2012. aasta rakendusotsust 2012/124/ÜVJP[4] Zimbabwe vastu suunatud piiravate meetmete kohta,

– võttes arvesse 27. juuni 1981. aasta inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat, mille Zimbabwe on ratifitseerinud,

– võttes arvesse Zimbabwe põhiseadust,

– võttes arvesse Cotonou lepingut,

– võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,

A. arvestades, et teadete kohaselt röövisid viis tundmatut relvastatud meest 9. mail 2015 Harare äärelinnas silmapaistva Zimbabwe inimõiguste aktivisti, liikumise Occupy Africa Unity

[1] Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0059.
[2] ELT L 50, 20.2.2014, lk 20.
[3] ELT L 47, 20.2.2015, lk 20.
[4] ELT L 54, 28.2.2012, lk 20.

Square juhi ja president Mugabe oponendi Itai Dzamara; arvestades, et tema asukoht on siiani teadmata ning tema julgeolek ja õiguste kaitse tekitavad tõsist muret;

B. arvestades, et röövimisele eelnenud kuudel oli Dzamara juhtinud mitut rahumeelset meeleavaldust Zimbabwe halveneva poliitilise ja majandusliku olukorra vastu; arvestades, et kaks päeva enne röövimist esines Dzamara opositsioonierakonna Movement for Democratic Change – Tsvangirai (MDC-T) korraldatud poliitilisel üritusel ning nõudis massimeeleavaldusi riigi üha suuremate repressioonide ja halveneva majandusliku olukorra tõttu, palus president Mugabel tagasi astuda ning nõudis valimissüsteemi reformi;

C. arvestades, et seni ei ole valitsus Dzamara kadumist kommenteerinud, mis on tekitanud üldsuses kahtlusi, et riik võib olla vastutav; arvestades, et valitsev erakond ZANU-PF eitab tema sunnitud kadumist ning mõistab selle hukka kui opositsioonierakondade lavastatud etenduse;

D. arvestades, et kõrgem kohus andis oma 13. märtsi 2015. aasta otsusega Zimbabwe ametivõimudele korralduse alustada Dzamara otsinguid ning anda edusammudest kohtule iga kahe nädala järel aru, kuni Dzamara asukoht on kindlaks tehtud; arvestades, et vastutavad ametivõimud on kõrgema kohtu korraldust eiratud ning riigi ametiasutused ei ole seni kohtuotsust täitnud;

E. arvestades, et valitseva partei ZANU-PF toetajad ja mundris politseinikud on Dzamarat korduvalt rünnanud; arvestades, et 2014. aasta novembris panid 20 mundris politseinikku Dzamaral käed raudu ja peksid teda, kuni ta teadvuse kaotas, ning ründasid samuti tema advokaati Kennedy Masiyet;

F. arvestades, et 27. aprillil 2015 peeti Harares kinni 11 inimest, kes osalesid kadunud Itai Dzamara toetuseks korraldatud rongkäigul; arvestades, et aktivistid vahistati ja neid hoiti vahi all kuus tundi;

G. arvestades, et pärast Dzamara röövimist pöördus tema naine Sheffra Dzamara Harares kõrgema kohtu poole, et sundida politseid ja keskluureorganisatsiooni (CIO) tema meest otsima; arvestades, et kohtuistungi ajal väitsid politsei ja keskluureorganisatsioon, et ei tea Dzamara asukohta; arvestades, et Sheffra Dzamara teatas aprilli alguses, et tundmatud mehed hoiavad teda pidevalt valve all ja ta kardab oma elu pärast;

H. arvestades, et inimõiguste ja demokraatia olukord Zimbabwes halveneb ning jätkuvalt tuleb teateid inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike ja kodanikuühiskonna aktivistide tagakiusamise ja nende inimõiguste rikkumise kohta;

I. arvestades, et politsei kuritarvitab sageli kehtivaid seadusi, nt avaliku korra ja julgeoleku akti ning teabele juurdepääsu ja privaatsuse kaitse akti, et keelustada seaduslikke avalikke koosolekuid ja kogunemisi;

J. arvestades, et kogunemis-, ühinemis- ja sõnavabadus on igas demokraatlikus ühiskonnas hädavajalikud;

K. arvestades, et 2015. aasta veebruaris taasalustas EL abi andmist Zimbabwele 234 miljoni euro suuruse riikliku soovituskava näol, et aidata Zimbabwel saada demokraatlikumaks ja edukamaks riigiks, kuid Euroopa Ülemkogu otsustas alles jätta mõned sanktsioonid Zimbabwe vastu; arvestades, et ainult president Robert Mugabe, tema naise ja ühe kaitsevaldkonnas tegutseva äriühingu suhtes kohaldatakse jätkuvalt varade külmutamist ja reisikeeldu; arvestades, et ELi relvaembargo kehtib samuti edasi;

L. arvestades, et 16. märtsil 2013 võeti rahvahääletusel vastu uus põhiseadus, mille väidetav eesmärk oli puhastada poliitika, kuid tegelikkuses on edusammud aeglased ja inimõiguste olukord on jätkuvalt halb;

1. mõistab teravalt hukka inimõiguste kaitsja Itai Dzamara sunnitud kadumise ning nõuab tema viivitamatut ja tingimusteta vabastamist;

2. nõuab, et Zimbabwe valitsus võtaks kõik vajalikud meetmed, et Dzamara üles leida ja süüdlased vastutusele võtta; palub valitsusel täielikult täita kõrgema kohtu korraldust asuda Dzamarat otsima;

3. palub Zimbabwe ametivõimudel tagada tema naise, perekonna, kolleegide ja toetajate turvalisus ja julgeolek;

4. tunneb sügavat muret inimõiguste organisatsioonide teadete pärast, et poliitiline vägivald ja poliitilise opositsiooni tagakiusamine on tõusuteel, samuti rangete piirangute ja ähvarduste pärast, millega seisavad silmitsi inimõiguste kaitsjad, keda politsei sageli peksab ja valesüüdistuste alusel vahistab; peab kahetsusväärseks, et pärast viimaseid valimisi ja uue põhiseaduse vastuvõtmist 2013. aastal on tehtud vähe edusamme õigusriigi põhimõtte järgimise osas ning eelkõige inimõiguste keskkonna reformimise osas;

5. nõuab, et Zimbabwe ametivõimud uuriksid väiteid, mis käsitlevad ülemäärase vägivalla kasutamist ja muid inimõiguste rikkumisi politsei ja riigiametnike poolt, ning võtaksid süüdlased vastutusele;

6. tuletab meelde Zimbabwe valitsuse üldist kohustust tagada kõigi riigi kodanike julgeolek; palub Zimbabwe ametivõimudel rakendada inimõiguste ülddeklaratsiooni, inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika harta ning nende piirkondlike inimõiguste instrumentide sätteid, mille Zimbabwe on ratifitseerinud;

7. tuletab meelde, et üldise poliitilise kokkuleppega kohustus Zimbabwe tagama, et nii tema seadused kui ka menetlused ja praktika on kooskõlas rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate põhimõtete ja õigusaktidega, muu hulgas kogunemis-, ühinemis- ja sõnavabaduse osas;

8. võtab teadmiseks Zimbabwe inimõiguste komisjoni loomise, kuid on mures, et komisjonile ei ole antud märkimisväärset pädevust, mille põhjal ta saaks toimida sõltumatult ja täita oma eesmärgid seoses pakiliste inimõiguste alaste küsimustega selles riigis;

9. nõuab seetõttu rahvusvaheliselt üldsuselt ja eelkõige Lõuna-Aafrika Arenguühenduselt

(SADC) kooskõlastatud meetmeid; on seisukohal, et sellel piirkondlikul organisatsioonil on tähtis roll üldise poliitilise kokkuleppe tagamisel, sealhulgas kokkuleppe ja eelkõige selle artikli 13 rakendamise nõudmisel, et tagada politsei ja muude julgeolekujõudude erapooletu tegevus;

10. nõuab, et Zimbabwe valitsus ja president Mugabe täidaksid oma rahvusvahelisi kohustusi ja nende rahvusvaheliste lepingute sätteid, millele Zimbabwe on alla kirjutanud ning mis tagavad õigusriigi põhimõtte austamise ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste järgmise;

11. palub ELil tõhustada Cotonou lepingu artikli 8 alusel toimuvat poliitilist dialoogi inimõiguste üle ning eelkõige ergutada valitsust tühistama avaliku korra ja julgeoleku akti ning teabele juurdepääsu ja privaatsuse kaitse akti või neid asjakohaselt muutma, et lõpetada nende kuritarvitamine;

12. taunib asjaolu, et majanduspartnerluse vahelepingus, mis on sõlmitud nelja Ida- ja Lõuna-Aafrika riigiga, sh Zimbabwega, puudub tugev ja jõustatav inimõiguste klausel;

13. võtab teadmiseks sanktsioonide lõpetamise ELi poolt ning toetab suunatud meetmeid, mis presidendi ja tema naise vastu jätkuvalt kehtivad, samuti relvaembargot, mis on vastus Zimbabwe poliitilisele ja inimõiguste olukorrale;

14. on veendunud, et kui Zimbabwe soovib saada vabaks ja edukaks riigiks, tuleb tal tingimata edendada demokraatiat ning kaitsta inimõigusi ja õigusriigi põhimõtteid;

15. palub ELi delegatsioonil Harares jätkuvalt pakkuda Zimbabwele abi inimõiguste olukorra parandamiseks; rõhutab, et EL peab tagama, et Zimbabwele antav arenguabi täidaks tulemuslikult elanikkonna vajadusi, eelkõige kodanikuühiskonna organisatsioonide abil, ning et sellest rahastatavad poliitilised ja majandusreformid viiakse ellu;

16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa välisteenistusele, Zimbabwe valitsusele ja parlamendile, Lõuna-Aafrika Arenguühendusele, Aafrika Liidu komisjonile, Üleaafrikalisele Parlamendile, AKV–ELi parlamentaarsele ühisassambleele ning Rahvaste Ühenduse peasekretärile.